

Eisen mbo-certificaat

Verzorgen van varkens

Code

Het mbo-certificaat is verbonden aan beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie:

Vakbekwaam medewerker veehouderij 25537

Bijlage bij het kwalificatiedossier:

**Agro productie, handel en technologie (Gewijzigd 2017)
23221**

1. Algemene informatie

C1: Verzorgen van varkens

Indicatie studielast:

240 SBU

Beroepsvereisten

Nee

Toelichting

- Indien in een kerntaaktitel tussen haakjes (deels) staat, betekent dit dat uit de kerntaak van de kwalificatie waar het certificaat uit is voortgekomen, een selectie van werkprocessen is gemaakt, maar dat de kerntaaktitel gehandhaafd blijft.

- Indien in een kerntaak (en in de onderliggende werkprocessen) wordt gesproken van een beginnend beroepsbeoefenaar of een specifieke beroepsbeoefenaar, dient 'certificaathouder' te worden gelezen.

Beschrijving

Het scholingstraject van de certificaathouder is gericht op aspecten die te maken hebben met het fokken en verzorgen van varkens in alle categorieën. Hierbij is de gezondheid van de varkens van groot belang, waaronder ook het voeren en de vruchtbaarheid van de dieren valt. Er wordt ingespeeld op actualiteit, markt en maatschappij. Binnen het scholingstraject is daarnaast aandacht voor: huisvesting, klimaat, gedrag en welzijn, gezondheid en hygiëne. Ook wordt aandacht besteed aan het klimaat waarin de varkens leven, hygiëne voorschriften en de kraamzorg. Goede zorg voor varkens (vakmanschap) loopt als rode lijn door alle thema's.

Scholingsbehoefte/Landelijke herkenbaarheid

Het scholingstraject is exclusief bedoeld voor de varkenshouderij, zowel voor het verzorgen van zeugen, biggen als vleesvarkens. Binnen de varkenshouderij is behoefte aan breed inzetbare medewerkers. Door het als omscholing vanuit dierverzorging (gezelschapsdieren) én instroom in de praktijk in te richten, lost het twee arbeidsmarktproblemen op, namelijk het overschot aan dierverzorgers en het tekort aan varkensverzorgers. Op dit moment is er voor dierverzorgers weinig werk te vinden in de dierverzorging en zijn veel afgestudeerde dierverzorgers buiten hun werkveld aan het werk. Dit geldt ook voor afgestudeerde dierenartsassistenten paraveterinair en mogelijke zijinstromers. In de veehouderij, met name in de varkenshouderij, is vraag naar medewerkers. Na de tuinbouw komen de meeste vacatures vanuit de veehouderij. Bovendien zijn in de varkenshouderij nu medewerkers aan het werk die gebaat zijn bij een scholingstraject en certificering om de kwaliteit in de sector hoog te houden. Dit scholingstraject biedt een uitgelezen kans voor bijscholing van deze medewerkers.

Zelfstandige betekenis

Het scholingstraject heeft zelfstandige betekenis omdat het medewerkers toerust voor het werk in de varkenshouderij. De certificaathouder leert de dieren voeren en verzorgen, hij verzorgt de leefomgeving en het fokproces. Voor de certificaathouder heeft dit traject als voordeel dat hij niet een gehele opleiding tot vakbekwaam medewerker veehouderij hoeft te volgen, maar na een korter scholingstraject traject werkzaam kan zijn in de branche.

Doelgroep

De doelgroep betreft schoolverlaters en zij-instromers, welke na volgen van dit scholingstraject inzetbaar zijn bij het verzorgen van varkens. Het scholingstraject biedt daarnaast een uitgelezen kans voor bijscholing van medewerkers die reeds werkzaam zijn in de varkenshouderij. Hiermee wil de sector ook invulling geven aan ontwikkeling van mensen (goed werkgeverschap) en het borgen van vakmanschap in de varkenshouderij.

Onderdeel van kwalificatie

Agro productie, handel en technologie (Gewijzigd 2017)
Vakbekwaam medewerker veehouderij 25537

2. Inhoud eisen mbo-certificaat

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Zorgdragen voor het agrobusinessproduct *, B1-K1	Zorgdragen voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct , C1-K1
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Draagt zorg voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct , C1-K1-W1	Draagt zorg voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct , C1-K1-W1

Kerntaak kwalificatie	Kerntaak certificaat
Verzorgen productie en veehouderij , P8-K1	Verzorgen productie en veehouderij (deels) , C1-K2
Werkprocessen kwalificatie	Werkprocessen certificaat
Verzorgt productiedieren en begeleidt , P8-K1-W1	Verzorgt productiedieren en begeleidt , C1-K2-W1
Verzorgt dierlijke productie en begeleidt , P8-K1-W2	Verzorgt dierlijke productie en begeleidt , C1-K2-W2

3. Uitwerking

C1-K1: Zorgdragen voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct

Complexiteit

De complexiteit van deze taak wordt vooral bepaald door de kwetsbaarheid van de producten en/of deelproducten en/of restproducten. Alle beginnend beroepsbeoefenaars hebben te maken met producten die gevoelig zijn voor de invloed van omgevings- en/of technische factoren op de kwaliteit. Bij producten gericht op consumptie levert dit risico's op voor de voedselveiligheid.

De beginnend beroepsbeoefenaar voert routinematige werkzaamheden en incidentele standaard werkzaamheden uit bij het verzorgen en hanteren van het dier of het (dierlijk)product en het bewaken van de productkwaliteit. Hij speelt bij de uitvoering van zijn werkzaamheden in op de veranderende omstandigheden. Hiervoor combineert hij meetbare gegevens met omgevingsfactoren en productfactoren. Om zijn werk goed te doen heeft hij algemene kennis nodig omtrent het hanteren van het dier, het verzorgen en hanteren van het product, het productieproces, de technische installaties en machines, de invloed van omgevingsfactoren op het product. Daarnaast heeft hij vaardigheden nodig voor het verzorgen product en hanteren van het product en/of het dier bij zowel de productie als de afzet.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de uitvoering en de veiligheid van het eigen werk en de veiligheid van zijn werkomgeving. Hij vervult een uitvoerende rol bij het verzorgen en hanteren van het dier of het (dierlijk)product en het bewaken van de productkwaliteit. Hij werkt zelfstandig. Afhankelijk van de situatie en het bedrijf voert hij werkzaamheden alleen of in teamverband uit. Hierbij kan hij aansturende rol vervullen. Hij is verantwoordelijk op vakinhoudelijk gebied voor de uitvoering van het werk door een team/medewerker.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- heeft inzicht in de factoren die het product beïnvloeden (o.a. groeiomstandigheden, voeding, omgevingsfactoren)
- heeft kennis van de gebruikte apparatuur/machines/installaties (o.a. gebruik, technische principes, (ver)storingen)
- heeft kennis van de in sector/bedrijf geldende zorgsystemen
- heeft kennis van de invloed van verstoringen en afwijkingen aan apparatuur/machines/installaties op de kwaliteit van het product
- heeft kennis van de keten/markt (o.a. productieketen, ketenverantwoordelijkheid)
- heeft kennis van de relevante wettelijke voorschriften (o.a. dierenwelzijn)
- heeft kennis van het product (o.a. kenmerken, kwetsbaarheid, kwaliteitsklassen)
- heeft kennis van dierenwelzijn
- heeft kennis van diergezondheid
- heeft kennis van erfelijkheid
- heeft kennis van hygiënische maatregelen bij de meest voorkomende ziekten en plagen en afwijkingen
- kan de kwaliteit controleren
- kan ergonomisch werken
- kan kwaliteitsnormen toepassen
- kan persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken
- kan registratiesystemen toepassen
- kan veilig werken
- kan de meest relevante tarieven noemen

C1-K 1-W1: Draagt zorg voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar draagt zorg voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct en/of deelproduct en/of natuurlijk restproducten tijdens de productie en/of afzet. Hij hanteert het(rest)product en indien van toepassing de omgeving waarin het product groeit en/of verwerkt en/of verhandeld wordt. Hij monitort het product, signaleert tijdens alle fasen van het proces afwijkingen aan het product en beoordeelt de kwaliteit. Hij neemt indien van toepassing maatregelen om de besmetting van producten tegen te gaan.

Hij signaleert (risico)factoren uit de omgeving die het product beïnvloeden en waarschuwt zijn direct leidinggevende.

Resultaat

Het product heeft een constante/optimale kwaliteit afgestemd op de productie en de wens van de afnemer/keten.

C1-K 1-W1: Draagt zorg voor de kwaliteit van het agrobusinessproduct

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- hanteert het product zorgvuldig;
- beoordeelt deskundig de kwaliteit van product;
- werkt volgens de gestelde kwaliteitseisen;
- voert de werkzaamheden in het gewenste tempo uit;
- checkt zorgvuldig de omgevingsfactoren;
- handelt kostenbewust;
- onderkent de invloed van de afwijkingen op de kwaliteit van het product;
- signaleert afwijkingen vroegtijdig;
- past bij standaardafwijkingen volgens protocol en op basis van vakdeskundigheid zelfstandig de werkzaamheden aan;
- is alert op en werkt met aandacht voor dierenwelzijn.

De onderliggende competenties zijn: Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen, Bedrijfsmatig handelen

C1-K2: Verzorgen productie en veehouderij (deels)**Complexiteit**

De beginnend beroepsbeoefenaar voert routinematige en incidentele standaard werkzaamheden uit bij uit bij de verzorging van dieren. De werkzaamheden zijn diergebonden en hebben een grote diversiteit. Dieren zijn onvoorspelbaar en elk dier heeft zijn individuele kenmerken en karakter. Dit vraagt om voortdurende alertheid tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. De toenemende techniek en automatisering bepalen de werkzaamheden. De werkzaamheden worden beïnvloed door de veranderende omstandigheden en omgevingsfactoren en de risico's die dat met zich meebrengen. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is het van belang dat hij goed communiceert met directe collega's. Om zijn werk goed te doen heeft hij kennis nodig van het dier, de samenhang tussen het voer en de dierlijke productie. Ook heeft hij kennis nodig van het voeren en verzorgen van dieren, dierlijke productie en de bijbehorende technische kennis. Daarnaast heeft hij basisvaardigheden nodig voor het voeren en verzorgen van dieren, dierlijke productie.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar vervult een uitvoerende en incidenteel begeleidende rol bij de verzorging van het dieren, het dierlijk product en het (voeder)gewas. Hij werkt zelfstandig binnen langdurige opdrachten. Hij is op vakinhoudelijk gebied verantwoordelijk voor zijn eigen werk en veiligheid en de veiligheid van zijn 'team'. Ook is hij verantwoordelijk voor de organisatie en de voortgang van de werkzaamheden.

Vakkennis en vaardigheden

De certificaathouder heeft:

- heeft inzicht in (ver)storingen/afwijkingen aan o.a. product, productieproces
- heeft inzicht in de factoren die de productie van dier/dierlijk product beïnvloeden (o.a. voeding, voortplanting, fokkerij)
- heeft inzicht in de gevolgen van zijn handelen voor het milieu
- heeft kennis van de gebruikelijke vaktermen/vakjargon uit de branche
- heeft kennis van diergezondheid
- heeft kennis van diervoeders (o.a. herkomst, samenstelling, invloed op dier en dierlijke productie)
- heeft kennis van emissiebeperking
- heeft kennis van fokmethoden
- heeft kennis van het dier (o.a. bouw, spijsvertering)
- heeft kennis van hygiënische maatregelen bij de meest voorkomende ziekten en plagen en afwijkingen
- heeft kennis van logistieke informatie
- heeft kennis van veilige werkwijzen voor afvoeren verpakking en restmiddelen
- heeft kennis van voortplanting en geboorteprocessen en veelvoorkomende problemen rondom geboorte
- kan van de benodigde voorraad kwantiteit en kwaliteit inschatten
- kan een activiteitenplanning maken
- kan geboortemoment bij voortplanting inschatten
- kan milieubewust werken
- kan onderhoud toepassen aan machines en apparatuur
- kan persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken
- kan veilig werken
- kan veilig werken met dieren
- kan vruchtbaarheidsgegevens analyseren

C1-K 2-W1: Verzorgt productiedieren en begeleidt**Omschrijving**

De beginnend beroepsbeoefenaar verzorgt jonge en/of drachtige en/of volwassen dieren en de leefomgeving. Hij verzorgt de aanvoer van voermiddelen, voert het dier en geeft water. Hij verzorgt het uiterlijk van de dieren, hun conditie en assisteert deskundigen bij specialistische (be)handelingen. Hij reinigt en ontsmet ruimten, apparatuur, materialen en vervoermiddelen en verwijdert mest. Hij voert extra hygiënische maatregelen uit ter voorkoming van (verspreiding van) ziekten. Hij werkt samen met medewerkers/vrijwilligers/stagiaires bij het uitvoeren van reguliere verzorgingswerkzaamheden en geeft indien nodig instructie. Hij ziet erop toe dat de uitvoering van de werkzaamheden gebeurt conform bedrijfsafspraken en richtlijnen. Hij overlegt met zijn leidinggevende over de uit te voeren werkzaamheden.

Resultaat

De dieren zijn gevoerd en verzorgd.
De medewerkers/vrijwilligers/stagiairs werken conform opdracht, voorschrift, procedure.

Gedrag

C1-K 2-W1: Verzorgt productiedieren en begeleidt

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- overlegt tijdig en regelmatig met zijn leidinggevende over de uit te voeren werkzaamheden;
- voert vakkundig werkzaamheden uit voor het voeren en verzorgen van de dieren en het verzorgen van de huisvesting;
- controleert op basis van vaktechnisch inzicht de voer- en wateropname;
- schat deskundig het moment van verzorging in;
- werkt in het tempo dat nodig is om de dieren tijdig te verzorgen en van voer te voorzien;
- gebruikt effectief en efficiënt materialen en middelen voor het voeren en de verzorging van het dier en de huisvesting;
- reageert alert en adequaat op afwijkingen;
- geeft duidelijke instructies over de te nemen hygiënische maatregelen en het hygiëneprotocol aan externen en bezoekers van het bedrijf;
- geeft duidelijke instructies en aanwijzingen aan medewerkers/vrijwilligers/stagiairs;
- maakt duidelijke afspraken binnen het team;
- is alert op en werkt met aandacht voor dierenwelzijn.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen

C1-K 2-W2: Verzorgt dierlijke productie en begeleidt**Omschrijving**

De beginnend beroepsbeoefenaar draagt zorg voor de dierlijke productie. Hij regelt de werkzaamheden en assisteert bij behandelingen voor vruchtbaarheid, voortplanting en geboorte en/of voert werkzaamheden uit bij de winning van het dierlijk product. Hij begeleidt werkzaamheden en assisteert bij werkzaamheden uitgevoerd door derden. Hij begeleidt medewerkers/vrijwilligers/stagiaires bij het uitvoeren van reguliere productiewerkzaamheden en geeft indien nodig instructie. Hij ziet toe dat de uitvoering van de werkzaamheden gebeurt conform bedrijfsafspraken en richtlijnen.

Resultaat

De gewenste productie is behaald.
De medewerkers/vrijwilligers/stagiairs werken conform opdracht, voorschriften en procedures.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert snel en bedreven werkzaamheden uit voor de productie van dierlijk product;
- bepaalt deskundig het dekkingstijdstip;
- werkt ergonomisch;
- geeft duidelijke instructies en aanwijzingen;
- maakt duidelijke afspraken binnen het team;
- is alert op en werkt met aandacht voor dierenwelzijn.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen